

Nr 169.

Ankom till riksdagens kansli den 24 maj 1938 kl. 3 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om
inrättande av en luftfartsfond m. m. (4:e avd.)*

I propositionen (nr 2) med förslag till övergångsstat för budgetåret 1937/38 har Kungl. Maj:t (punkt 12, sid. 82 och 83, av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden) föreslagit riksdagen, bland annat, att besluta om inrättande från och med den 30 juni 1938 av en särskild fond, benämnd »Luftfartsfonden», för redovisning av statens med den civila regelbundna luftfarten förenade tillgångar, inkomster och utgifter, i huvudsaklig överensstämmelse med de av chefen för finansdepartementet i statsverkspropositionen angivna grunderna.

Vidare har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen, under återopande av det vid propositionen under rubrik »Luftfartsfonden» fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden, föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, för Luftfartsfonden å driftbudgeten för budgetåret 1938/39 beräkna ett underskott av 1,278,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 31 mars 1938 dagtecknad proposition, nr 264, under återopande av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna följande förslag till stat för luftfartsfonden för budgetåret 1938/39:

Förslag

till stat för luftfartsfonden för budgetåret 1938/1939.

<i>Inkomster.</i>	<i>Kronor</i>	<i>Utgifter.</i>	<i>Kronor</i>
1. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och områden	2,900	1. Underhåll och drift av luftfartsleder, <i>förslagsvis</i>	180,000
2. Diverse inkomster	100	2. Hyres- och arrendeavgifter m. m. för förhyrda lokaler och områden, <i>förslagsvis</i>	7,500
3. Utdelning å aktier i aktiebolaget Aerotransport ...	101,000	3. Ersättning till telegrafverket för radiotjänst åt luftfarten	267,000
Underskott att avföras å riksstatens driftbudget...	1,288,000	4. Understöd av regelbunden luftfart	937,500
<hr/> Summa kronor	1,392,000	<hr/> Summa kronor	1,392,000

dels för Luftfartsfonden å driftbudgeten för budgetåret 1938/39 upptaga ett underskott av 1,288,000 kronor;

dels till inlösen av lån för anläggningar å Bulltofta flygplats å kapitalbudgeten under rubrik luftfartsfonden för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 360,200 kronor;

dels ock till ersättningsanskaffning och ersättningsarbeten å kapitalbudgeten under rubrik luftfartsfonden för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

I syfte att erhålla en mera rationell och översiktlig redovisning av statens med den civila regelbundna luftfarten förenade tillgångar, inkomster och utgifter skulle enligt Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag *inrättas en särskild fond för luftfarten*, vilken skulle uppbyggas i huvudsak med affärsverksfonderna som förebild samt förvaltas av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Å den till inrättande föreslagna fonden skulle såsom tillgångar i första hand upptagas i statens flygfält ingående markområden samt staten tillhöriga, för luftfartslederna avsedda belysnings- och fyranläggningar. Dessa tillgångar äro för närvarande, i den mån de bekostats av kapitalökningsanslag, som anvisats å riksstaten för luftfartsändamål, bokförda å postverkets fond, medan exempelvis mark, som även tidigare tillhört staten och numera upplåtits för luftfartsändamål, är bokförd å domänfonden eller icke alls redovisas å någon fond. Till den nya fonden skulle vidare överföras de av staten ägda aktierna i aktiebolaget Aerotransport, vilka för närvarande äro upptagna å fonden för statens aktier. De till flygfälten hörande radioanläggningarna, vilka förvaltas av telegrafverket, skulle däremot, så länge denna förvaltningsform består, icke överföras till luftfartsfonden utan fortfarande redovisas å telegrafverkets fond. Samtliga i luftfartsfonden investerade tillgångar skulle — utom i vad avser mark, som tillföres fonden, samt statens aktieinnehav i aktiebolaget Aerotransport — upptagas å fonden såsom helt avskrivna. På grund härav skulle förnyelsefondsavsättningar icke kunna komma i fråga.

Till *luftfartsfondens stat*, vilken alltså icke skulle upptaga någon post för avsättning till förnyelsefond, skulle överföras samtliga de utgifter, som hittills bestritts från följande under sjätte huvudtiteln uppförda anslag, nämligen anslaget till underhåll och drift av luftfartsleder, anslaget för ersättning till telegrafverket för radiotjänst åt luftfarten och anslaget till understöd åt regelbunden luftfart. Dessa utgifter hava i det framlagda förslaget till stat för luftfartsfonden för nästa budgetår upptagits till sammanlagt 1,392,000 kronor, vilket jämfört med medelsanvisningen för samma ändamål för nu löpande budgetår innebär en ökning med 39,500 kronor. Denna ökning fördelar sig på olika poster på sätt framgår av följande sammanställning:

	För 1938/39 beräknade belopp Kronor	För 1937/38 anvisade belopp Kronor	Ökning (+) eller minskn. (—) Kronor
Underhåll och drift av luftfartsleder	180,000	150,000	+ 37,500
Hyres- och arrendeavgifter m. m. för förhyrda lokaler och områden	7,500		
Ersättning till telegrafverket för radiotjänst åt luftfarten	267,000	190,000	+ 77,000
Understöd åt regelbunden luftfart	937,500	1,012,500	— 75,000
Summa	1,392,000	1,352,500	+ 39,500

De i statförslaget upptagna inkomsterna utgöras huvudsakligen av beräknad utdelning å statens aktier i aktiebolaget Aerotransport. Denna inkomstpost har uppförts med 101,000 kronor. Härtill komma hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och områden med ett belopp av 2,900 kronor samt diverse inkomster med ett formellt belopp av 100 kronor. Den sistnämnda inkomstposten avser eventuellt inflytande inkomster av exempelvis försäljning av hö från flygfälten.

Såsom inkomster å luftfartsfondens stat för nästa budgetår skulle sålunda upptagas ett sammanlagt belopp av 104,000 kronor. Då utgifterna beräknats till sammanlagt 1,392,000 kronor, skulle staten alltså utmyнна i ett underskott på 1,288,000 kronor. Detta underskott föreslås skola »avföras direkt å driftbudgeten», vilken anordning helt ansluter sig till vad som är avsett att tillämpas för riksgäldsfondens del.

Chefen för kommunikationsdepartementet har vid anmälan av frågan om stat för luftfartsfonden även framlagt förslag angående omläggning av förvaltningen av *Bulltofta flygplats vid Malmö*. Denna flygplats äges praktiskt taget helt av staten men har hittills omhänderhafts av Malmö stad, som utarrenderat densamma till aktiebolaget Aerotransport. Den föreslagna omläggningen — vilken betingas av att staden förklarat sig ej längre vilja omhänderhava flygplatsen — går ut på att staten genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i dess egenskap av luftfartsmyndighet skall övertaga flygplatsens förvaltning, dock att såsom övergångsform förvaltningen skall under budgetåret 1938/39 fortfarande handhavas av bolaget. I anledning av omläggningen skulle staten — i huvudsaklig överensstämmelse med tidigare gjorda, av riksdagen godkända åtaganden — övertaga tre av Malmö stad i samband med uppförandet av en ny hangarbyggnad upptagna lån ävensom en aktiebolaget Aerotransport åvilande skuld till Malmö stads gas- och elektricitetsverk för utförda arbeten för elektrisk fyr- och signalbelysning vid flygplatsen. För inlösen av angivna fyra förbindelser, vilkas sammanlagda kapitalbelopp uppgår till i runt tal 360,200 kronor, äskas nu ett anslag å enahanda belopp till kapitalinvestering i luftfartsfonden.

Härjämte begäres ett anslag å 200,000 kronor till ersättningsanskaffning och ersättningsarbeten. Chefen för kommunikationsdepartementet har till motivering av denna framställning anført följande:

I detta sammanhang torde jag till behandling få upptaga frågan om medel för ersättningsanskaffning och ersättningsarbeten beträffande de å luftfartsfonden redovisade tillgångarna. I statsverkspropositionen har chefen för finansdepartementet framhållit, att kapitalinvesteringarna under fonden med vissa i detta sammanhang oväsentliga undantag böra upptagas såsom helt avskrivna. Fonden förfogar icke över likvida tillgångar. Vid sådant förhållande och då behovet av ersättningsanskaffning svårigen kan med säkerhet bedömas i förväg — behovet kan exempelvis uppkomma på grund av skador å anläggningarna — torde å kapitalbudgeten under luftfartsfonden böra årligen anvisas ett reservationsanslag, förslagsvis tills vidare å 200,000 kronor, vilket får disponeras efter Kungl. Maj:ts bestämmande för ersättningsanskaffning. I den mån detta anslag, mot vilket torde böra svara ett avskrivningsanslag å driftbudgeten, tages i anspråk, skulle alltså en höjning såväl av vederbörande tillgångskonto som av fondens avskrivningskonto äga rum. En minskning av berörda konton sker vid utrangering av tillgångsobjekt; på grund av det förordade anslaget ändamål blir utrangering att anse såsom en förutsättning för att anslaget skall få disponeras. Vad jag sålunda förordat ansluter sig i princip till vad chefen för finansdepartementet i nyss omförmälda sammanhang (proposition nr 199) anför. Om anvisande av ersättningsanslaget gör jag framställning i det följande.

Utskottet.

Utskottet finner ur redovisningssynpunkt lämpligt, att en luftfartsfond inrättas, och utskottet har ej funnit anledning till erinran mot det i detta hänseende framlagda förslaget liksom ej heller mot den föreslagna staten för fonden.

Den i förevarande sammanhang avhandlade uppgörelsen med Malmö stad rörande förvaltningen av Bulltofta flygplats torde från riksdagens sida böra godtagas.

Med tillstyrkande jämväl i övrigt av propositionen hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) besluta om inrättande från och med den 30 juni 1938 av en särskild fond, benämnd »Luftfartsfonden», för redovisning av statens med den civila regelbundna luftfarten förenade tillgångar, inkomster och utgifter, i huvudsaklig överensstämmelse med de av chefen för finansdepartementet i statsverkspropositionen angivna grunderna;

b) godkänna av chefen för kommunikationsdepartementet i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 31 mars 1938 förordat förslag till stat för luftfartsfonden för budgetåret 1938/39;

c) för *Luftfartsfonden* å driftbudgeten under rubriken Utgifter för statens kapitalfonder för budgetåret 1938/39 upptaga ett underskott av 1,288,000 kronor;

d) till *inlösen av lån för anläggningar å Bulltofta flygplats* å kapitalbudgeten under rubriken Luftfartsfonden för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 360,200 kronor;

e) till ersättningsanskaffning och ersättningsarbeten å kapitalbudgeten under rubriken Luftfartsfonden för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Stockholm den 24 maj 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Nilsson i Gränebo, Johansson i Fredrikslund, Nilsson i Malmö, Hansén, Asplund, Borell, Nilsson i Landeryd, Gustafsson i Benestad, Lindström, Magnusson i Kalmar, Bäcklund och Domö; samt

från andra kammaren: herrar Råstock, Jansson i Falun, Jeppsson, Persson i Falla, Svensson, Andersson i Prästbol, Lindberg i Umeå, Isacsson, Olsson i Staxäng, Persson i Tidaholm, De Geer i Hanaskog och Erlander.
